

دیسلماسی دولت اسلامی

از نگاه اسیر المؤمنین علیؑ در حج البلاغہ

دکتر سید محمد ساداتی نژاد

سرشناسه:	ساداتی نژاد، سید محمد، ۱۳۵۳-
عنوان قراردادی:	نهج البلاغه، برگزیده:
عنوان و نام پدیدآور:	Nahjol-Balaghah .Persian .Selection دیپلماسی دولت اسلامی از نگاه امیرالمومنین علی (ع) در نهج البلاغه/سید محمد ساداتی نژاد.
موضوعات/کلیدواژه‌ها:	کاشان: مجلس افروز، ۱۳۹۷.
شخصات/ناشر:	۱۳۶ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک:	۱۵۰۰۰ ریال: ۶-۷-۹۸۰۰۴-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌بندی:	فیفا
یادداشت:	کتاب حاضر در اصل پایان نامه کارشناسی ارشد مؤلف است.
موضوع:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نگاه درباره سیاست و حکومت
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Views on politics and government
موضوع:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Political and social views
موضوع:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - سیاست و حکومت
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I, Nahjol - Balaghah -- Politics and government
موضوع:	اسلام و سیاست
موضوع:	Islam and politics
موضوع:	اسلام و دولت
موضوع:	Islam and politics
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۷ س ۲/۹/۹/۰۹ BP۳۸
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی:	۵۳۶۰۹۰۴

دییلماسی و ادب اسلامی

از نگاه امیر المؤمنین علی (ع) نهج البلاغه

نویسنده: دکتر سید محمد باقری آزاد

صفحه آرا: مسلم خسروی

ناشر: انتشارات مجلس افروز

نوبت چاپ: اول ۵ تاریخ چاپ: پاییز ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۰۴-۷-۶

آدرس ناشر: کاشان، بلوار باهنر، کوی شهید متقی، پلاک ۵۴، مجتمع فرهنگی راه روشن

تلفن: ۰۹۱۳۳۷۷۸۱۳۴-۵۵۵۴۸۱۴۳، همراه: ۰۹۱۳۳۷۷۸۱۳۴

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۷	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۱۷	علم یافتن بودن دیپلماسی
۱۸	تعریف دیپلماسی
۱۸	ریشه لغوی
۱۹	معنای اصطلاحی
۲۲	دیپلماسی اسلامی و دیپلمات مسلمان
۲۷	رابطه دیپلماسی و سیاست
۲۷	تعریف سیاست خارجی
۲۸	رابطه دیپلماسی و سیاست خارجی
۳۰	اهداف و منافع دیپلماسی
۳۲	سیر تحول تاریخ دیپلماسی
۳۴	۱. از عهد باستان تا قرن ۱۵

- ۳۴ الف - تمدن‌های اولیه
- ۳۵ ب - تمدن مصر، آسیا و به ویژه چین و ایران
- ۳۶ ج - یونان
- ۳۷ د - روم
- ۳۸ هـ - بیزانس
- ۳۹ و - قرون وسطی و دوران اسلامی
- ۴۰ ۲. از قرن ۱۰ تا کنگره وین ۱۸۱۵
- ۴۰ الف - دست‌شهرهای ایتالیا
- ۴۱ ب - قرن هفدهم
- ۴۳ ج - قرن هیجدهم
- ۴۴ ۳. تحول دیپلماسی از کنگره وین ۱۸۱۵ تا به امروز
- ۴۴ الف - قرن نوزدهم
- ۴۵ ب - قرن بیستم
- ۴۵ ۱. تا جنگ جهانی دوم
- ۴۶ ۲. بعد از جنگ جهانی دوم
- ۴۷ الف - دیپلماسی آشکار
- ۴۷ ب - دیپلماسی سازمان‌های بین‌المللی

فصل دوم: حکومت، سیاست و برخی مؤلفه‌های آن از نگاه امیرالمؤمنین (ع) در

- ۳۹ نهج البلاغه
- ۴۹ سیاست از دیدگاه حضرت علی (ع) در نهج البلاغه
- ۵۴ حکومت از دیدگاه حضرت علی (ع)
- ۵۵ مفهوم حکومت

۵۷	 ضرورت حکومت
۵۸	 منشأ حکومت
۶۰	 ویژگی های حکومت از نگاه حضرت علی (ع)
۶۰	 ۱. حاکمیت ارزش های الهی
۶۱	 ۲. قاطعیت
۶۳	 ۳. عدالت
۶۴	 ۴. استرا از شدید از ظلم
۶۴	 ۵. پرداختن از دلتو - چابکوسی
۶۵	 ۶. سادگی و دوری از تشریفات
۶۶	 الف - خطبه ها
۶۶	 ب - نامه ها
۶۷	 جایگاه صلح در نگاه امیر المؤمنین (ع) در نهج البلاغه
۷۶	 جنگ از دیدگاه حضرت علی (ع) در نهج البلاغه
۸۵	 جهاد فی سبیل الله چیست؟
۸۹	 قدرت از دیدگاه حضرت علی (ع) در نهج البلاغه
۸۹	 قدرت و جریان قدرت در اسلام
۹۲	 قدرت از دیدگاه امیر المؤمنین (ع)
۹۵	 فصل سوم: دیپلماسی در نگاه امیر المؤمنین (ع)
۹۸	 دیپلماسی اسلامی در نهج البلاغه
۱۰۱	 مبانی دیپلماسی از دیدگاه حضرت علی (ع)
۱۰۲	 خدامحوری
۱۰۳	 اسلام محوری

- ۱۰۳..... عدالت محوری
- ۱۰۴..... اخلاق محوری
- ۱۰۵..... ظلم ستیزی و حمایت از مظلوم
- ۱۰۶..... ولایت محوری
- ۱۰۷..... سول دیپلماسی از دیدگاه حضرت علی (ع) در نهج البلاغه
- ۱۰۷..... حفظ عزت و پرهیز از ذلت
- ۱۱۰..... وفای به عهد و پیمان در دیپلماسی
- ۱۱۴..... شیوه صیحه از دست دادن و معاهدات صلح با دشمن
- ۱۱۵..... اصول و شیوه های مختلف اعمال و بکارگیری دیپلماسی و فن مذاکره
- ۱۱۵..... ۱. عفو دشمن بعد از غلبه پیدا کردن بر او
- ۱۱۵..... ۲. قاطعیت در مبارزه و نهادن اصل
- ۱۱۶..... ۳. راه ندادن شک و دودلی در عقیده - حق دفاع از آن
- ۱۱۶..... ۴. عدم تظاهر به قدرت و لاف زنی، نهاده
- ۱۱۶..... ۵. گفتار صفت نبودن
- ۱۱۷..... ۶. عملکرد قوی و دادن درس غیر قابل فراموش به دشمن
- ۱۱۷..... ۷. وحدت و یکدلی و هماهنگی در دفاع از عقیده حق
- ۱۱۷..... ۸. به پا داشتن حق و براندازی باطل
- ۱۱۸..... ۹. عدم نشان دادن ضعف و ناتوانی به دشمن برای سوء استفاده
- ۱۱۸..... ۱۰. صبور و عجله و شتاب نکردن
- ۱۱۸..... ۱۱. با نرمی و مدارا رفتار کردن
- ۱۱۹..... ۱۲. حل مسالمت آمیز اختلافات تا آخرین درجه ممکن
- ۱۱۹..... ۱۳. عدم پیروی از خواهش های نفسانی
- ۱۲۰..... ۱۴. نفی قدرت طلبی

۱۵. نفی زیاده‌طلبی ۱۲۰
۱۶. عدم توجه به گفته‌های تفرقه‌افکنانه ۱۲۰
۱۷. با احتیاج و دلیل سخن گفتن و دشنام ندادن ۱۲۰
۱۸. از روی عدالت رفتار کردن ۱۲۱
۱۹. نفی دروغ و ستم در دیپلماسی ۱۲۱
۲۰. عدم استفاده از مکر و فریب و خدعه و نیرنگ ۱۲۱
۲۱. شماردن افرادی در کشورهای دیگر برای ارسال اطلاعات و اخبار ۱۲۲
- اصول و مویوه‌های لاری برای دیپلمات و کارگزار دولت اسلامی از دیدگاه امیرالمؤمنین (ع)
۱۲۲.
۱. شجاعت ۱۲۳
۲. بخشنده و گشاده‌دست بودن ۱۲۳
۳. از لایق‌ترین افراد جامعه بودن ۱۲۳
۴. مطیع و فرمانبردار دستورات دولت ۱۲۵
۵. عدم سهل‌انگاری و غفلت ۱۲۵
۶. قدر خود را در کارها دانستن (وظیفه‌شناس بودن) ۱۲۵
۷. هوشیار و زیرک بودن در انعقاد پیمان و فسخ پیمان بسته به ۱۲۵
۸. امانت‌دار بودن ۱۲۶
۹. از عهده کار برآمدن (کاردان بودن) ۱۲۶
۱۰. حراف بودن (زبردست در سخن گفتن) ۱۲۶
۱۱. عادل بودن ۱۲۶
۱۲. درستکار بودن ۱۲۷
۱۳. با تجربه بودن ۱۲۷
۱۴. دارای صیانت نفس بودن و اهل شرم و حیا و عفت بودن ۱۲۷

۱۲۷ ۱۵. از خانواده‌های پاکدامن و صالح بودن

۱۲۷ ۱۶. حسن سابقه در اسلام داشتن (بیش از دیگران داشته باشد)

۱۲۸ ۱۷. کرامت نفس داشتن

۱۲۸ ۱۸. با آبرو بودن و اهل طمع نبودن

۱۲۸ ۱۹. مدیر و مدبر و دوراندیش بودن و اهل تعمیق در کارها و مسائل بودن

۱۲۹ نتیجه‌گیری

۱۳۳ فهرست منابع

۱۳۳ فارسی

۱۳۳ الف - کتاب‌ها

۱۳۶ ب - مقالات

۱۳۶ انگلیسی

پیشگفتار

این پژوهش، بر کوفته‌نیز به‌باله کارشناسی ارشد نگارنده می‌باشد که با تمرکز بر نگاه امیرالمؤمنین علیه‌السلام به خردنگی مذاکره و مواجهه دیپلماتیک با دشمن با تکیه بر کتاب گران سنگ نهج البلاغه تهیه شده است. از آنجا که چارچوب عمل و اقدام جمهوری اسلامی، در قالب یک دولت اسلامی، مبتنی بر مبانی و اصول دین اسلام است، بنابراین سیاست خارجی و دیپلماسی آن نیز باید مبتنی بر آموزه‌های اسلامی باشد.

بدیهی است که دیپلماسی در اسلام از نظر مبانی، اصول، ارزش‌ها و روش‌ها با دیپلماسی رایج در نظام بین‌الملل معاصر که عمدتاً در چارچوب سکولاریسم می‌باشد، متفاوت است. در این کتاب، تلاش شده تا بستر لازم برای درک چارچوب‌های مورد نظر دیپلماسی دولت اسلامی بری یک، محقق، دانشجوی و دیپلمات ایرانی فراهم شود. امید است که این کتاب، ارزش افزوده‌ای بر سایر ادبیات تولید شده در این زمینه باشد و خصوصاً برای دانشجویان رشته دیپلماسی مفید باشد.

در پایان لازم است تا از زحمات اساتید بزرگوار، دکتر همایون همتی و دکتر ابو حامد عسگر خانی به خاطر زحمات ایشان در باب راهنمایی و مشاوره در انجام این کار پژوهشی تشکر و قدردانی شود.

سید محمد ساداتی نژاد - خرداد ۱۳۹۷